

Kar Yönetimi Uygulamalarında İhtiyari Tahakkuklar ve Tahakkuk İptallerinin Etkisi: Bankacılık Sektörü Üzerine Bir Uygulama¹ (Earnings Management Practices in terms of Discretionary Accruals and Accrual Reversals: An Empirical Study on Banking Sector)

Merve ACAR^a Mustafâ Ömer İPÇİ^b

^a Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, Ankara, Türkiye. macar@ybu.edu.tr

^b Hacettepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Ankara, Türkiye. ipci@hacettepe.edu.tr

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Anahtar Kelimeler: Kar Yönetimi Karın İstikrarlı Gösterilmesi İhtiyari Tahakkuklar Tahakkuk İptalleri Beklenen Zarar Karşılıkları	Amaç – Bu çalışmanın amacı finansal sektör kapsamında bankacılık sektörünün kar yönetimi uygulamalarından “karın istikrarlı gösterilmesi” faaliyetinde bulunup bulunmadığını tespit etmektir. Yöntem – 2000-2013 dönemine ait, 28 ülke içeren, toplam 10.793 banka-yılı veri vergi ve karşılık öncesi kar, ihtiyari tahakkuklar ve tahakkuk iptalleri çerçevesinde analiz edilerek, bankacılık sektörü kar yönetimi davranışının ortaya konulması amaçlanmıştır. Yapılan analizlere Panel Regresyon Analiz teknikleri kullanılmıştır. Bulgular – Elde edilen bulgulara göre bankacılık sektörü ihtiyari tahakkuklar kanalı ile karın istikrarlı gösterilmesi yönünde kar yönetimi faaliyetinde bulunmaktadır. Bu kapsamda, kar yönetimi yapıldığını destekleyen sonuçlar hem bilanço hem gelir tablosu yaklaşımı çerçevesinde yapılan analizlerce desteklenmiştir. Tartışma – Kar yönetimi çalışmalarına sıklıkla yer verilen muhasebe literatüründe özellikle kar yönetimi davranışının tespitinde modellemeye ilişkin tartışmalar devam etmektedir. Bu kapsamda bu çalışma bu alanda son tartışılan argümanlardan biri olan tahakkuk iptallerinin dikkate alınmasını test etmektedir. Elde edilen sonuçlar örneklemde yer alan ülke ve finansal sektör şirketlerinin kar yönetimi davranışını desteklemekle birlikte tahakkuk iptallerinin kar yönetimi tespit modellerine eklenmesiyle ise istatistiksel anlamda daha anlamlı ve güçlü bulgular elde edilmiştir.
Gönderilme Tarihi 2 Eylül 2019 Revizyon Tarihi 11 Kasım 2019 Kabul Tarihi 15 Kasım 2019	
Makale Kategorisi: Araştırma Makalesi	

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Keywords: Earnings Management Income Smoothing Discretionary Accruals Accrual Reversals, Loan Loss Provisions Received 2 September 2019 Revised 11 November 2019 Accepted 15 November 2019	Purpose – The main purpose of this paper is to determine “income smoothing” behavior of banking sector as an earnings management technique. Design/methodology/approach – In this context, 10.793 cross-country bank-year data (28 countries within 2000-2013 time period) have been analyzed in terms of earnings before tax and provisions, discretionary accruals and accrual reversal to investigate earnings management in banking sector. Panel Regression Analysis techniques are used for model testing. Findings – According to the results, banks use both loan loss allowances and loan loss provisions to smooth income. Earnings management behavior of banks is supported both for balance sheet and income statement perspectives. Discussion – Throughout the accounting literature, modelling issues are still controversial in frame of earnings management studies. Thus, this study focuses on accrual reversals, which is currently argued hot topic in empirical modelling, and determines the effect of accrual reversals on earnings management behavior. As a result, a new model which incorporating accrual reversals, come up with statistically more significant results.
Article Classification: Research Article	

¹ Bu çalışma, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde 13/06/2016 tarihinde tamamlanan “Kar Yönetimi Uygulamalarında İhtiyari Tahakkuklar ve Tahakkuk İptallerinin Etkisi: Bankacılık Sektörü Üzerine Bir Uygulama” başlıklı doktora tezinden türetilmiştir.
Önerilen Atıf/ Suggested Citation
Acar, M., İpçi, M., Ö. (2019). Kar Yönetimi Uygulamalarında İhtiyari Tahakkuklar Ve Tahakkuk İptallerinin Etkisi: Bankacılık Sektörü Üzerine Bir Uygulama , *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 11 (4), 2546-2565

1. Giriş

Güven unsurunun oldukça kritik bir değere sahip olduğu bankacılık sektöründe yönetim ile işletme çevresindeki diğer birimler arasındaki iletişim sürecinde hiç kuşkusuz en önemli araçlarından biri finansal tablolardır. Bu kapsamda finansal tablolar aracılığıyla kamuya sunulan muhasebe bilgisinin güven boyutu; söz konusu bilgilerin genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine (GKGMİ) uygun bir şekilde finansal tablolara gerçeğe uygun, zamanında ve tarafsız olarak yansıtılması, ilgili denetim birimlerince denetlenmesi gibi unsurlara bağlıdır.

Muhasebeleştirme süreçleri incelendiğinde ise GKGMİ ile muhasebe bilgisinin üretilmesi sürecinde firma performansının değişen ekonomik dinamikler çerçevesinde finansal tablo kullanıcılarına en doğru şekilde yansıtılması, diğer bir ifadeyle bilginin kalitesinin artırılması amacıyla yöneticilere bir takım esneklikler sağlandığı görülmektedir. Ancak sağlanan bu esneklikler her zaman amaca uygun şekilde kullanılmamakta kimi zaman yöneticilerin kendi kişisel menfaatleri ya da işletmeye dönük menfaatler çerçevesinde kullanılarak, finansal tablo kullanıcılarına gerçeğe aykırı bilgi sunulabilmektedir. Bu noktada finansal tablolarda performansa ilişkin yer alan tutarlar işletmenin gerçek finansal durumunu yansıtmamakta, tasarlanan özel bir menfaate hizmet etmektedir. Bahsi geçen bu durumun literatürdeki terimsel karşılığının ise kar yönetimi olduğu görülmektedir. Bu çerçevede, kar yönetimi, yöneticinin bilgisi dahilinde kar ve ilişkili performans göstergeleri hakkında gerçeği yansıtan bilgilerin finansal tablolara yansıtılmaması yönünde alınan yönetsel kararlar bütünüdür ve bu uygulama çoğu zaman karın önceden belirlenmiş bir hedefe doğru etkin olarak manipüle edilmesi şeklinde gerçekleşir. Amaçlanan ise çoğunlukla muhasebe bilgisini kullanan birimler arasında şirketin geleceğe dönük finansal performansının iyi olacağı yönünde bir algı oluşturmaktır. Bu kapsamda, karın yönetilmesi, işletmenin olağan faaliyet sürecini etkileyecek kararlar aracılığıyla yapılabileceği gibi, muhasebe rakamlarını etkileyecek muhasebeleştirme seçimleri ve bu rakamların yorumlanması şeklinde de olabilecektir (Acar, 2017).

Bu noktadan hareketle bu çalışmanın amacı ekonomide önemli bir rol üstlenen finansal sektörün (bankacılık sektörünün) kar yönetimi davranışının tespit edilmesidir. Bu tespit yapılırken kar yönetimi uygulamalarının özelleşmiş bir çeşidi olan “karın istikrarlı gösterilmesi” hipotezi bankacılık sektörü için test edilmiştir. Karın istikrarlı gösterilmesi yönünde gerçekleşen kar yönetimi uygulamasında amaçlanan, raporlanan karda görülecek sert iniş ve düşüşleri yumuşatarak, karda gözlemlenecek dalgalanmaların azaltılması ve bu şekilde dönemler arası dengeli ve istikrarlı seyreden bir kar dağılımı elde etmektir. Bu kapsamda 2000-2013 dönemine ait, 28 ülke içeren, toplam 10.793 banka-yılı veri vergi ve karşılık öncesi kar, ihtiyari tahakkuklar ve tahakkuk iptalleri çerçevesinde analiz edilerek, bankacılık sektörü kar yönetimi davranışının ortaya konulması amaçlanmıştır.

Çalışmanın “Giriş” bölümünün takiben ikinci bölümde, muhasebeleştirme manipülasyonları, kar yönetimi ve bankacılık sektöründe karın istikrarlı gösterilmesine ilişkin literatür taraması yapılmıştır. Üçüncü bölüm altında veri ve yöntem açıklanmış, dördüncü bölümde ise ampirik bulgular raporlanarak doğrulayıcı ek analizlere yer verilmiştir. Son olarak sonuç bölümüyle çalışmanın sonuçları özetlenmiş ve gelecek çalışma önerileri ile çalışma sonlandırılmıştır.

2. Literatür Taraması

En genel şekliyle manipülasyon, finansal tablolarda raporlanan kar rakamını kasıtlı olarak olduğundan farklı raporlama becerisidir (Copeland, 1968). Healy ve Wahlen (1999) muhasebeleştirme manipülasyonları için bir gruplandırmaya gitmez ancak yöneticilerin muhasebe bilgisinin üretilmesi ve yorumlanması süreçlerinde, şirketin içinde yer aldığı ya da alacağı işlem, faaliyet ya da sözleşmelerde süreci kendi avantajları lehinde yönlendirerek, operasyon ve işlemlerin zamanlamalarını da etkileyerek finansal tablolarda manipülasyon yaptıklarını öne sürer. Muhasebeleştirme manipülasyonları (yaratıcı muhasebe uygulamaları, agresif muhasebe, kar yönetimi uygulamaları, karın istikrarlı gösterilmesi, hileli finansal raporlama, büyük temizlik muhasebesi, vb.) altında yer alan kar yönetimi ise; yöneticiler tarafından belirlenmiş, piyasa analistlerince öngörülmüş kar rakamına ulaşabilmek ya da sürdürülebilir bir kar trendi yakalamak amacıyla, karın önceden belirlenmiş bir hedefe doğru amaçlı bir şekilde manipüle edilmesidir (Mulford & Comiskey, 2011).

Genel olarak kar yönetimi literatürü yöneticilerin karı neden manipüle ettiğini, bu manipülasyonu nasıl gerçekleştirdiklerini ve bu uygulamanın sonuçlarını ortaya koymaya çalışır. Kar yönetimi üzerine yapılmış ve

alana önemli katkılarda bulunan birçok literatür taraması olmakla beraber (Dechow & Skinner, 2000; Healy & Wahlen, 1999; McNichols, 2001; Schipper, 1989) incelenen çalışmaların ortak özelliği kar yönetimi hakkında genelleştirilebilir bir sonuca varamamış olmalarıdır. Bu nedenle kar yönetimine ilişkin çalışmalar uzun yıllardan beri akademik çalışmaların ilgi odağı olmuştur ve olmaya da devam etmektedir.

“Karın istikrarlı gösterilmesi” ise kar yönetimi çerçevesinde geliştirilen özel bir muhasebeleştirme manipülasyonu olarak ele alınır. En genel ve kabul edilebilir ifadeyle karın istikrarlı gösterilmesi, uygun muhasebe ilke, yöntem ve politikaları aracılığıyla kardaki dalgalanmaların azaltılarak hedef kar düzeyine çekilmesidir (Copeland, 1968). İlgili kar yönetimi literatürü incelendiğinde, karın istikrarlı gösterilmesi alanında yapılan ilk ampirik çalışmanın Gordon ve diğerleri (1966) tarafından (Buckmaster, 1992; Cushing, 1969; Dascher & Malcom, 1970; Imhoff, 1979) yapıldığı bilgisine ulaşılır. Kar yönetimine ait ilk teorik tartışma niteliğindeki çalışma ise Hepworth (1953) tarafından yapılmıştır (Imhoff, 1979) görülür. Ancak Hepworth (1953) ile Gordon ve diğerlerinden (1966) önce Johnson ve Mead (1906), Warshaw (1924), Paton (1932) ve Cotter (1980) tarafından da kar yönetimi kavramı üzerinde çalışılmıştır. Reel sektörde karın istikrarlı gösterilmesi hipotezini test eden birçok çalışma (Barth ve diğerleri 1999; Copeland, 1968; Dechow ve diğerleri 1995; DeFond & Park, 1997; Hand, 1989; Imhoff, 1979; Iniguez & Poveda, 2004; Kanagaretnam ve diğerleri 2003; Martinez & Castro, 2011; Michelson ve diğerleri 1995; Trueman & Titman, 1988; Yeung, 2009) olmakla birlikte bu çalışmanın temel konusunu bankacılık sektöründe kar yönetimi uygulamalarından karın istikrarlı gösterilmesi davranışı oluşturmaktadır.

Bankacılık sektörü üzerine yapılan kar yönetimi çalışmaları genellikle beklenen zarar karşılıkları (Ahmed ve diğerleri 1999; Beaver & Engel, 1996; Greenawalt & Sinkey Jr, 1988; Ma, 1988) ve menkul kıymet işlemlerinden elde edilen kar (A. L. Beatty ve diğerleri 2002; Scholes ve diğerleri 1990) üzerine yoğunlaşmakla beraber son zamanlarda aktiflerin menkul kıymetleştirilmesi sonucu gerçeğe uygun değer üzerinden değerlenmeleri sürecinde elde edilen getiriler, finansal araçların sınıflandırılması ve ölçülmesi gibi konular da kar yönetimi kapsamında ele alınmaya başlanmıştır (Dechow ve diğerleri 2010; Huizinga & Laeven, 2012; Song ve diğerleri 2010).

Karın istikrarlı gösterilmesinde kullanılan en temel istikrar değişkeni ise yöneticilerin finansal tablo hazırlama sürecinde, tahmininde belli sınırlar dahilinde esnekliğe sahip oldukları ve özellikli tahakkuk hesabı olarak adlandırılan “beklenen zarar karşılıkları” kalemidir (Greenawalt & Sinkey Jr, 1988). Bu çerçevede finansal tablo hazırlayanlar karın yüksek olduğu zamanlarda daha fazla, karın düşük olduğu zamanlarda ise daha düşük beklenen zarar karşılığı ayırarak raporlanan kar rakamında dönemler arası istikrarlı bir görünüm elde edebileceklerdir. Karın istikrarlı gösterilmesinin analiz edildiği çalışmaların genelinde, raporlanan kar rakamı ile (vergi sonrası karşılık öncesi kar) ayrılan kredi karşılıkları arasındaki ilişki incelenmektedir. Buna göre karın yüksek olduğu zamanlarda arttırılan kredi karşılıkları kardaki sert yükselişi, karda düşüş olduğu zamanlarda ise azaltılan kredi karşılıkları kardaki sert düşüşü yumuşatarak istikrarlı bir kar serisi yaratacaktır. Finansal sektörü (bankacılık sektörü) ele alan kar yönetimi (karın istikrarlı gösterilmesi) çalışmaları Tablo 1’de raporlanmıştır.

Tablo 1. Finansal Sektör Kar Yönetimi Literatür Taraması

YAZAR	ARAŞTIRMA KONUSU VE ULAŞILAN SONUÇLAR
Scheiner (1981)	1969-1976 yılları arasında ABD’de faaliyet gösteren 107 banka holding şirketi bazında faaliyet karı ile beklenen zarar karşılıkları arasında ilişki saptanmamıştır. Sadece örneklemin %21,5’inde karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi desteklenmiştir.
Ma (1988)	1980-1984 dönemi için THE AMERICAN BANKER’de yer alan en büyük 45 banka beklenen zarar karşılıkları ve aktiften silinen krediler ile karın istikrarlı hale getirmektedirler.
Greenawalt ve Sinkey Jr (1988)	1976-1984 dönemi için Compustat’ta yer alan 106 banka holding şirketinin incelendiği çalışmada bankaların beklenen zarar karşılıklarını karın istikrarlı göstermek için kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.
Collins ve diğerleri (1995)	1971-1991 dönemi için Compustat’ta yer alan 160 banka çerçevesinde karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi desteklenmiştir.
A. Beatty ve diğerleri (1995)	Beklenen zarar karşılıklarının karın istikrarlı gösterilmesi amacıyla kullanıldığı gibi bir sonuca ulaşamamışlardır. Diğer taraftan beklenen zarar

	karşılıkları, aktiften silinen krediler ve menkul kıymet ihraç kararları aracılığıyla sermaye yönetimi yapıldığı analizlerce desteklenmiştir.
Bhat (1996)	1981-1991 dönemi için Beklenen zarar karşılıkları aracılığı ile kar yönetimi yaparak karını istikrarlı gösteren bankalar, büyüme hızı düşük, düşük defter değeri/varlık değerine sahip, yüksek kredi/mevduat ve kredi/varlık oranına sahip, piyasa değeri/defter değeri düşük, varlıklarının karlılığı düşük, yüksek beklenen zarar karşılıkları/brüt krediler oranına sahip küçük, kredi portföyünde yüksek riskli kredilerin çoğunlukla bulunduğu, finansal durumları iyi olmayan bankalardır
Ahmed ve diğerleri (1999)	Beklenen zarar karşılıkları ile sermaye yeterlilik oranı arasında negatif ilişki bulunmuştur (sermaye yönetimi yapılmaktadır), bu ilişki düzenlemeler sonrasında değişmemiştir.
Cavallo ve Majnoni (2002)	G10 ülkelerinde karşılıklar ile kar arasında güçlü bir pozitif ilişki vardır, dolayısıyla bankalar karı istikrarlı göstermektedirler. Ancak G10 ülkesi olmayan ülkelerin oluşturduğu veri setindeki bankalar için karşılıklar ile kar arasında negatif ilişki saptanmakla beraber ilişki istatistiksel olarak anlamlı çıkmamıştır.
Shrieves ve Dahl (2003)	Japon bankaları beklenen zarar karşılıkları ve menkul kıymet kazançları aracılığıyla karı istikrarlı göstermektedirler. Basel düzenlemeleri sonrasında kar yönetimi uygulamalarında azalma gözlemlenmiştir.
Iftekhar Hasan ve Wall (2004)	Kanada'da faaliyet gösteren bankalar dışındaki tüm bankalar karı istikrarlı göstermek için beklenen zarar karşılıklarını kullanmaktadır. Kar yönetiminin yoğunluğu ise ABD'de faaliyet gösteren bankalarda Japonya'da faaliyet gösterenlere göre daha azdır.
Anandarajan ve diğerleri (2005)	Beklenen zarar karşılıkları kar yönetimi ve sermaye yönetimi kapsamında yöneticiler tarafından kullanılmaktadır.
Agarwal ve diğerleri (2007)	Japon bankacılık sektörünün; 1985-1990 Japonya hisse senedi ve emlak balonu, 1991-1996 ekonomik durgunluk dönemi ve 1997-1999 Asya ülkeleri finansal krizi dönemlerinde kar yönetimi davranışı incelenmiştir. SONUÇ: Japon bankaları beklenen zarar karşılıkları ve menkul kıymet kazançları aracılığıyla kar yönetimi yapmaktadırlar. İncelenen tüm dönemlerde kar yönetimi için menkul kıymet kazançları kullanılırlar, beklenen zarar karşılıkları sadece ilk iki dönem için (1985-1990, 1991-1996) anlamlıdır.
Fonseca ve González (2008)	Karın istikrarlı gösterilmesi hipotezini destekleyici sonuçlar elde edilmiştir. Ülke bazında denetim faaliyetleri arttıkça ya da küçük yatırımcıyı koruyan yasalar düzenlendikçe kar yönetimi faaliyetleri de azalmaktadır.
Bouvatier ve Lepetit (2008)	Beklenen zarar karşılıkları ile kar arasında anlamlı negatif ilişki saptanmış, karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi reddedilmiştir. Sermaye yönetimi ve sinyal verme hipotezleri ise desteklenmiştir.
Kwak ve diğerleri (2009)	Kar yönetimini sahiplik yapısı çerçevesinde analiz eden çalışmada karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi desteklenmiştir.
Leventis ve diğerleri (2011)	1999-2008 dönemi için 18 AB üye ülke bankasının kar yönetimi davranışı üzerinde IFRS'nin etkisi ortaya konmaya çalışılmıştır. SONUÇ: IFRS sonrası karın istikrarlı gösterilmesi faaliyetinde azalma gözlemlenmiştir.
Bushman ve Williams (2012)	Örneklem dahilinde incelenen bankalar beklenen zarar karşılıkları ile karı istikrarlı göstermektedir.
Domenico Curcio ve Hasan (2015)	Beklenen zarar karşılıkları aracılığıyla karın istikrarlı gösterilmesi tüm örneklem (1996-2006 dönemi 491 banka) için doğrulanmıştır. Kriz döneminde (2007-2010) AB üye bankalarında kar yönetimi gözlemlenmezken, üye olmayan bankalarda karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi reddedilememiştir.
Ali ve diğerleri (2015)	İslami bankalarda karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi desteklenmiştir. IFRS'ye göre raporlama yapan bankalar, GKGMİ'ne göre raporlama yapanlara göre daha yoğun bir şekilde kar yönetimi yapmaktadırlar.
Acar ve İpçi (2015)	Türk bankacılık sektörü için karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi desteklenmiştir. Sektör farklı gruplara ayrıldığında ise sadece yabancı sermayeli bankalardan oluşan örneklem için karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi desteklenmiştir. 2008 global finansal krizi süresince ise (2007-2009) sektörde kar yönetimi gözlemlenmemiştir.

3. Veri ve Yöntem

Bu tez çalışmasında karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi finansal sektör bazında test edilecek olup iki temel analiz yapılacaktır:

- I. Bankacılık sektörünün beklenen zarar karşılıkları aracılığıyla karın istikrarlı gösterilmesi davranışının tespit edilmesi
- II. Tahakkuk iptallerinin karın istikrarlı gösterilmesi modellerine eklenmesi ve model üzerinde etkisinin tespit edilmesi

Tez kapsamında kurulan ve test edilen modellerin tümü panel veri analizi yöntemleri ile “Eviews 8” istatistik paket programı kapsamında analiz edilmiştir.

Çalışmanın örnekleme ise uluslararası nitelik taşıyan bir veri setine dayanmaktadır. Bu kapsamda Porta ve diğerleri² (1996) tarafından oluşturulan ve kar yönetimi alanında uluslararası veriyi analiz eden birçok akademik çalışma (Fonseca & González, 2008; Kanagaretnam ve diğerleri 2010; LaFond ve diğerleri 2007; Leuz ve diğerleri 2003) tarafından da kullanılan ülke setinden yararlanılmıştır. Porta ve diğerlerinin (1996) kullandıkları veri setinde 49 ülke yer almaktadır; ancak analiz kapsamında kullanılacak değişkenlerin elde edilmesinde karşılaşılan eksik veri problemi nedeniyle nihai örneklem çerçevesinde 28 ülkenin (Almanya, Avustralya, Avusturya, Birleşik Krallık, Brezilya, Filipinler, Fransa, Güney Afrika, Hindistan, Hollanda, Hong-Kong, İsrail, İspanya, İtalya, Japonya, Kanada, Kolombiya, Kore, Meksika, Norveç, Peru, Portekiz, Singapur, Şili, Tayland, Tayvan, Türkiye, Yeni Zelanda) 2000-2013 dönemlerini kapsayan finansal tablo verileri ile analiz yapılmıştır. Bankaların finansal tablolarına ilişkin veriler BankScope veri tabanından elde edilmiştir. Çalışma kapsamında makroekonomik değişkenler (GDP, işsizlik oranı) ise CEIC Data veri tabanından, World Bank tarafından hazırlanan veriler kullanılarak analizlere dahil edilmiştir.

Bankacılık sektörü kar yönetimi literatürü incelendiğinde, bankaların yoğun olarak beklenen zarar karşılıkları aracılığıyla kar yönetimi yaptığı gerçeği altında, sektör için bu kalemin “özellikli tahakkuk” olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır (McNichols, 2001). Özellikle tahakkuklar üzerinden bankacılık sektöründe karın istikrarlı gösterilmesinin tespit edilmesinde bir diğer önemli nokta ise modelin tek aşamalı mı ya da iki aşamalı mı olması gerektiği konusuna karar vermektir.

İki model arasındaki kırılma noktası ise ihtiyari tahakkukların belirlenmesi sürecinde karşımıza çıkmaktadır. Tek aşamalı modellerde ihtiyari olmayan tahakkuklar, belirli kontrol değişkenleri ve kar yönetimi yapıldığı tahmin edilen performans ölçütü ile aynı regresyon denkleminde analiz edilerek, kar yönetimi tespit edilmeye çalışılır. İki aşamalı modellerde ise iki temel model analiz edilir. İki aşamalı modeller ihtiyari tahakkukların ihtiyari olmayan tahakkuklara ortogonal (Beaver & Engel, 1996) olduğu varsayımı altında toplam tahakkukların ihtiyari olmayan tahakkuklar ile tahmin edilmesine dayanır ve modelin hata teriminin (abnormal tahakkuk olarak da adlandırılan kısım) de ihtiyari olmayan tahakkukları oluşturduğu varsayılır (Beaver & Engel, 1996; Cheng ve diğerleri 2011; Kanagaretnam ve diğerleri, 2003). Birinci modelden elde edilen bu değişken ikinci modelin bağımlı değişkeni olur ve kar yönetimi çerçevesinde yöneticilerin fırsatçı davranışı tespit edilmeye çalışılır. Yönetimin karar verme yetkisiyle şekillenen ihtiyari tahakkukların iki aşamalı regresyon modelleriyle tahmin edilerek kar yönetiminin tespit edildiği modellerin menkul kıymetler aracılığıyla kar yönetimi faaliyetlerinin tespit edilmesinde kullanılması kar yönetimi literatüründe son dönemlerde sıklıkla karşımıza çıkmaktadır ve bu modeller tek aşamalı modellere göre daha anlamlı sonuçlar vermektedir (A. Beatty & Harris, 1999; A. L. Beatty ve diğerleri, 2002; De Medeiros ve diğerleri 2012; Fiechter & Meyer, 2010; McNichols, 2001).

Diğer taraftan model tasarımında önemli olan bir diğer nokta da karın istikrarlı gösterilmesinin tespitinde bilanço yaklaşımının (beklenen zarar karşılıkları/loan loss allowances) mı yoksa gelir tablosu yaklaşımının

² Porta ve diğerleri (1996) tarafından oluşturulan veri seti ülkelerin yasal yapıları (hukuki uygulamalar) ve yatırımcıyı korumaya yönelik düzenlemeleri kapsamında düzenlenmiştir. Veri setinin Avrupa, Kuzey/Güney Amerika, Afrika, Asya ve Avustralya’da yer alan belirli ülkelerden oluşması verinin uluslararası temsil edilebilirliğini arttırarak çalışmalarda sıklıkla kullanılmasını sağlamıştır. Bahsi geçen ülkeler; Almanya, Arjantin, Avustralya, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Brezilya, Danimarka, Ekvator, Endonezya, Filipinler, Finlandiya, Fransa, Güney Afrika, Hindistan, Hollanda, Hong-Kong, İrlanda, İsrail, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kanada, Kenya, Kolombiya, Kore, Malezya, Meksika, Mısır, Nijerya, Norveç, Pakistan, Peru, Portekiz, Singapur, Sri Lanka, Şili, Yeni Zelanda, Tayvan, Tayland, Türkiye, Uruguay, Ürdün, Venezuela, Yunanistan ve Zimbabve’dir.

(beklenen zarar karşılıkları giderleri/loan loss provisions) mı seçilmesi gerektiği noktasıdır. Bu kapsamda gelir tablosu yaklaşımını savunan ve buna göre analiz yapan çalışmalar olduğu gibi (Ahmed ve diğerleri, 1999; Anandarajan ve diğerleri, 2005; Anandarajan ve diğerleri, 2007; A. L. Beatty ve diğerleri, 2002; Fonseca & González, 2008; Kanagaretnam ve diğerleri 2004; M.-S. Kim & Kross, 1998), bilanço yaklaşımını savunan ve kar yönetimi analizini buna göre yapan çalışmalar da (Beaver & Engel, 1996; Hansen, 2015; İftekhari Hasan & Wall, 2004; Ma, 1988; Ng & Roychowdhury, 2014; Penalva, 1998; Petroni ve diğerleri 2000) mevcuttur. Bu çalışmada ise beklenen zarar karşılıkları hem bilanço yaklaşımı hem gelir tablosu yaklaşımı çerçevesinde analizlere dahil edilerek elde edilen sonuçlar birbirleriyle karşılaştırılacaktır.

Özetlemek gerekirse bu çalışma kapsamında beklenen zarar karşılıkları ile beklenen zarar karşılıkları giderleri tahakkukları kanalıyla karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi, ihtiyari tahakkukların iki aşamalı modellerle tahmin edildiği bir model tasarımıyla ve panel veri analizi tekniğiyle test edilmiştir.

Bu çerçevede birinci adım olarak, beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmı ve beklenen zarar karşılıkları giderlerinin ihtiyari kısımlarının tespit edildiği ilk aşama modelleri (Beaver & Engel, 1996; Kanagaretnam ve diğerleri, 2010) şu şekildedir:

$$LLA_t = \alpha_0 + \alpha_1 BLLA_t + \alpha_2 LCO_t + \alpha_3 DLCO_t + \alpha_4 Loans_t + \alpha_5 NPL_t + \alpha_6 DNPL_t + \varepsilon_t \quad (\text{Model1})$$

$$LLP_t = \alpha_0 + \alpha_1 BLLA_t + \alpha_2 LCO_t + \alpha_3 DLCO_t + \alpha_4 Loans_t + \alpha_5 NPL_t + \alpha_6 DNPL_t + \varepsilon_t \quad (\text{Model2})$$

Değişken tanımları ise aşağıdaki gibidir:

LLA³: Beklenen Zarar Karşılıkları

LLP⁴: Beklenen Zarar Karşılıkları Giderleri

BLLA: Dönem Başı Beklenen Zarar Karşılıkları

CHLOANS: Toplam Kredilerdeki değişim

EBTP: Vergi ve karşılık öncesi kar

LCO: Aktiften Silinen Krediler

DLCO⁵: Kukla değişken; aktiften silinen krediler değişkeninde eksik veri durumu varsa "1", yoksa "0" değerini alır.

LOANS: Toplam Krediler

NPL: Takipteki Krediler

DNPL: Kukla değişken; takipteki krediler değişkeninde eksik veri durumu varsa "1", yoksa "0" değerini alır.

Kar yönetiminin tespitinde kullanılan ihtiyari tahakkuklar, ilk aşama modellerinin tahmini sonucunda elde edilen hata terimlerinden oluşmaktadır. Bu çerçevede ilk aşamada beklenen zarar karşılıkları ve beklenen zarar karşılıkları giderleri toplam olarak analizlere alınmış ve ihtiyari olmayan, diğer bir ifadeyle işletmenin doğasından kaynaklanan bileşenleri (Francis & Smith, 2005) aracılığıyla tahmin edilmiştir. Beklenen zarar karşılıkları ile bu hesabın gelir tablosundaki yansımaları olan beklenen zarar karşılıkları giderlerinin ihtiyari olmayan kısımlarının tahmininde ise takipteki krediler, aktiften silinen krediler, toplam krediler (ya da kredilerdeki değişim) (Beaver & Engel, 1996; Bhat, 1996; D Curcio & Hasan, 2008; Greenawalt & Sinkey Jr, 1988; I Hasan & Hunter, 1999; İftekhari Hasan & Wall, 2004; Kanagaretnam ve diğerleri, 2010; Kanagaretnam ve diğerleri, 2004; Wahlen, 1994) gibi kredi portföyünün kalitesiyle ilişkili değişkenler kullanılmaktadır.

3 2003-2017 dönemi için ilgili hesap finansal tablolarda "Özel Karşılıklar", 2018 itibarıyla ise "Beklenen Zarar Karşılıkları" olarak yer almaktadır. Uluslararası literatürde ise "Loan Loss Allowance" olarak karşımıza çıkar.

4 2003-2017 dönemi için ilgili hesap finansal tablolarda "Kredi ve Diğer Alacaklar Değer Düşüş Karşılıkları", 2018 itibarıyla ise "Beklenen Zarar Karşılıkları Giderleri" olarak yer almaktadır. Uluslararası literatürde ise "Loan Loss Provision" olarak karşımıza çıkar.

5 Aktiften silinen (LCO) ve takipteki krediler (NPL) değişkeni için çok sayıda eksik veri olduğu için (LCO için %46, NPL için %20) modele eksik veri sorununu kontrol altında tutabilmek amacıyla DLCO ve DNPL kukla değişkenleri atanmıştır (modified zero-order regression) (Greene, 2003; Kanagaretnam ve diğerleri, 2010; Maddala, 1977). Buna göre değişken (NPL, LCO) eksik veri durumu olması durumunda ilgili kukla değişken "1", eksik veri olmaması durumunda ise "0" değerini alacaktır.

Beklenen zarar karşılıklarının kullanıldığı modellerde Model1'in hata terimi ihtiyari beklenen zarar karşılıkları (DLLA) ve beklenen zarar karşılıkları giderleri hesabının kullanıldığı analizlerde ise Model2'nin hata terimi (DLLP) beklenen zarar karşılıkları giderlerinin ihtiyari kısmı olarak analizlere dahil edilmiştir.

İkinci aşamada ise ihtiyari tahakkuklar aracılığıyla kar yönetimi yapılıp yapılmadığı test edilmektedir. Bu çerçevede kurulan kar yönetimi tespit modelleri aşağıdaki gibidir:

$$DLLA_t = \beta_0 + \beta_1 Size_t + \beta_2 Growth_t + \beta_3 GDP_t + \beta_4 Unemployment_t + \beta_5 LLP_{t-1} + \beta_6 ALL_{t-1} + \beta_7 EBTP_t + \varepsilon_t$$

(Model1_{DLLA})

$$DLLP_t = \beta_0 + \beta_1 Size_t + \beta_2 Growth_t + \beta_3 GDP_t + \beta_4 Unemployment_t + \beta_5 LLP_{t-1} + \beta_6 EBTP_t + \varepsilon_t$$

(Model2_{DLLP})

Değişken tanımları ise aşağıdaki gibidir:

DLLA: Beklenen zarar karşılıklarını İhtiyari Kısmı (Model1'in hata terimi)

DLLP: Beklenen Zarar Karşılıkları Giderlerinin İhtiyari kısmı (Model2'nin hata terimi)

Size: Toplam Aktifler

Growth: Toplam Aktifler Büyüme Hızı

GDP: Gayrisafi Milli Hasıla Büyüme Hızı

UNEMPLOYMENT: İşsizlik Oranı Büyüme Hızı

LLP_{t-1}: Önceki Döneme ait Beklenen Zarar Karşılıkları Giderleri

ALL_{t-1}: Önceki Döneme ait Beklenen Zarar Karşılıkları

EBTP= Vergi ve karşılık öncesi kar

Karın istikrarlı gösterilmesine ilişkin kurulan hipotezler ise şu şekildedir:

H_{1DLLA} = Beklenen zarar karşılıkları ile vergi ve karşılık öncesi kar arasında bir ilişki yoktur.

H_{1DLLP} = Beklenen zarar karşılıkları giderleri ile vergi ve karşılık öncesi kar arasında bir ilişki yoktur.

Karşılıkların ihtiyari kısımlarının ayrıştırılıp karın istikrarlı gösterilmesinin tespit edilmesinin ardından modellere bir sonraki dönem karşılık tutarlarına ait değişkenler eklenerek, tahakkuk iptallerinin olup olmadığı ortaya konmaya çalışılacaktır. Ayrıca tahakkuk iptallerinin modele eklenmesinin modelin istatistiksel anlamda gücü ve açıklayıcılığında neden olduğu etki de gözlemlenmiş olacaktır. Kar yönetimi teknik ve yöntemleri bölümünde de üstünde durulduğu gibi tahakkuk iptalleri kar yönetimi literatürünün son dönemlerde öne çıkan araştırma alanlarından biri olmuştur (Allen ve diğerleri 2013; Baber ve diğerleri 2011; Dechow ve diğerleri 2012; DeFond & Park, 2001; Moehrle, 2002). Dechow ve diğerleri (2012) kar yönetimi uygulamalarının tespitinde tahakkuk iptallerinin de dikkate alınmasının istatistiksel olarak daha sağlam bir model kurulmasına ve bu sayede kar ve tahakkuklara ilişkin dinamiklerin daha iyi kontrol edilmesine imkan vereceğini doğrularak kar yönetimi literatürüne modelleme açısından yeni bir ufuk kazandırmışlardır (Gerakos, 2012). İhtiyari tahakkuklar karın raporlama dönemleri arasında kaydırılmasına olanak vermektedir. Bu çerçevede muhasebeleştirme sürecinin gereği olarak belirli bir döneme ait ve gerçeği yansıtmayan bir tahakkuk kaleminin ilerleyen dönemde iptal edilmesi beklenir (DeFond & Park, 2001). Bu noktadan hareketle Dechow ve diğerleri (2012) tahakkukların ihtiyari olmayan kısmının işletmenin doğal süreçte devam eden işleyişine sıkı sıkıya bağlı olmasından kaynaklanan süregelen bir yapısı olduğuna vurgu yaparak, kar yönetimi aracı olarak kullanılabilen ihtiyari tahakkukların tersine dönme (reversing-iptal edilme) eğilimine dikkat çekerler. Dolayısıyla ihtiyari olmayan tahakkukların kararlı yapısının karşısına ihtiyari tahakkukların yöneticilerin kararları çerçevesinde değişiklik gösteren yapısı konulduğunda, kar yönetimi tespitinde, sadece ihtiyari tahakkukların var olup olmadığı ile değil ilerleyen dönemde bu tahakkukların iptal edilip edilmediği de gözlemlenmelidir.

Tahakkuk iptallerinin kurulan kar yönetimi tespit modellerine eklenmesi ile elde edilen yeni modeller ise şu şekildedir:

$$DLLA_t = \beta_0 + \beta_1 Size_t + \beta_2 Growth_t + \beta_3 GDP_t + \beta_4 Unemployment_t + \beta_5 LLP_{t-1} + \beta_6 ALL_{t-1} + \beta_7 EBP_t + \beta_8 DLLA_{t+1} + \varepsilon_t$$

(Model1_{DLLAR})

$$DLLP_t = \beta_0 + \beta_1 Size_t + \beta_2 Growth_t + \beta_3 GDP_t + \beta_4 Unemployment_t + \beta_5 LLP_{t-1} + \beta_6 EBP_t + \beta_7 DLLP_{t+1} + \varepsilon_t$$

(Model2_{DLLPR})

Yukarıda açıklanan değişken tanımlarına ilaveten modellere yeni eklenen değişkenler ise:

$DLLA_{t+1}$: Bir Sonraki Dönem Beklenen Zarar Karşılıklarının İhtiyari Kısmı

$DLLP_{t+1}$: Bir Sonraki Dönem Beklenen Zarar Karşılıkları Giderlerinin İhtiyari Kısmı

Yapılacak analizlerden beklenen çıktı ise cari dönem beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmı (ya da beklenen zarar karşılıkları giderleri) ile bir sonraki dönem beklenen zarar karşılıkları arasında anlamlı negatif ilişki olması, bir bakıma kar yönetimi aracı olarak kullanıldığı öngörülen bu tahakkukların bir sonraki dönem iptal edilmesidir. Test edilen tahakkukun tamamının ya da tamamına yakın bir kısmının hemen bir sonraki dönemde iptali gerçekleşmeyebilir. Bu durumda ise beklenti tahakkuk ile iki dönem (ya da daha fazla) sonraki değeri arasındaki ilişkinin bir dönem sonraki ilişkiden daha zayıf olmasıdır, diğer bir ifadeyle kısmi iptallerin olmasıdır (Allen ve diğerleri, 2013; Fedyk ve diğerleri 2013).

İhtiyari tahakkuk iptallerine ilişkin kurulan hipotezler ise aşağıda verilmiştir:

H_{2DLLAR} = Cari dönem ihtiyari beklenen zarar karşılıkları ile bir sonraki dönem ihtiyari beklenen zarar karşılıkları arasında bir ilişki yoktur. (Bilanço yaklaşımı)

H_{2DLLPR} = Cari dönem beklenen zarar karşılıkları giderlerinin ihtiyari kısmı ile bir sonraki dönem ihtiyari beklenen zarar karşılıkları arasında bir ilişki yoktur. (Gelir tablosu yaklaşımı)

Model kapsamında analiz edilen bağımsız değişkenlerin modele dahil edilme gerekçeleri, bağımlı değişkenlerle (beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmı/beklenen zarar karşılıkları giderlerinin ihtiyari kısmı) öngörülen ilişkileri ve literatürde hangi çalışmaya dayalı olarak modele dahi edildiklerine dair bilgiler Tablo 2’de özetlenmiştir:

Tablo 2. Analizlerde Kullanılan Değişkenler

Panel A. Beklenen Zarar Karşılıkları ile Beklenen Zarar Karşılıkları Giderlerinin İhtiyari Kısımlarının Belirlenmesinde Kullanılan Bağımsız Değişkenler İle Beklenen İlişkiler

Değişken	Öngörülen İlişki Yönü		Literatürdeki Dayanağı		Öngörülen İlişkiye İlişkin Açıklama	
	LLA (Bilanço)	LLP (Gelir Tablosu)	LLA (Bilanço)	LLP (Gelir Tablosu)	LLA (Bilanço)	LLP (Gelir Tablosu)
BLLA (Dönem Başı Beklenen Zarar Karşılıkları)	+	-	A. Beatty ve Liao (2014)	Wahlen (1994)	Karşılıklar kredi kalitesi hakkında bilgi içeriyorsa (riskliliğe ait), dönemler arası karşılıklar arasında pozitif ilişki olabilecektir.	Önceki dönemlerde yeterli tutarda karşılık ayrılması durumunda cari dönemde ayrılması gereken tutar daha düşük olacaktır.
LOANS (Toplam Krediler)		?	Kanagaretnam ve diğerleri (2004)		Verilen kredilerin kalitesine göre kredilerdeki artış ile karşılıklar arasındaki ilişki değişiklik gösterebilir. İlave krediler geri ödenmeme riski yüksek krediler ise “+”, düşük ise “-” ilişki beklenir.	
NPL (Takipteki Krediler)		+	Beaver ve Engel (1996)		Takipteki kredilerdeki artış kredi portföyünün kalitesinde bozulmaya işaret eder, batık kredi riskleriyle başa çıkabilmek için ayrılan karşılıklar artar.	
LCO (Aktiften Silinen Krediler)		+	Beaver ve Engel (1996)		Aktiften silinen kredilerdeki artış kredi portföyünün kalitesinde bozulmaya işaret eder, kredilerin geri ödenmeme riskleriyle başa çıkabilmek için ayrılan karşılıklar artar.	

Panel B. Karın İstikrarlı Gösterilmesi Hipotezinin Test Edilmesinde Kullanılan Bağımsız Değişkenler ile Beklenen İlişkiler

Değişken	Öngörülen İlişki Yönü		Literatürdeki Dayanağı		Öngörülen İlişkiye İlişkin Açıklama	
	DLLA (Bilanço)	DLLP (Gelir Tablosu)	DLLA (Bilanço)	DLLP (Gelir Tablosu)	DLLA (Bilanço)	DLLP (Gelir Tablosu)
Size, Growth (Toplam Aktif, Toplam Aktif büyüme hızı)		+	Liu ve Ryan (1995)		Banka büyüdükçe işletme alanı buna bağlı olarak kredi hacmi de genişleyecek, faaliyetleriyle ilişkili olarak daha fazla risk ile karşı karşıya kalacaktır, bu risklerle başa çıkabilmek için kredi karşılıklarının artması beklenir	
GDP (Gayrisafi Milli Hasıla Büyüme Hızı)		?	Laeven ve Majnoni (2003) Anandarajan ve diğerleri (2007)		GSMH'de görülen artışlar hane halkının harcanabilir gelirinde de artışa yol açacağı için kredi alanların borçlarını ödeme gücünde iyileşmeler beklenebilir, dolayısıyla bankalar daha az karşılık ayırabilirler. Ancak, risklerle başa çıkabilmek için ayrılan karşılıkları arttırmaları da beklenen bir durumdur.	
UNEMPLOYMENT (İşsizlik Oranı Büyüme Hızı)		+	Rivard ve diğerleri (2003)		İşsizlik oranının artması ile kredilerin geri ödenme oranları düşecek, batık kredi riskleri artacak bu yüzden de karşılıklar artabilecektir.	
EBTP (Vergi ve Karşılık Öncesi Kar)		+	Scheiner (1981)		Kar yükseldiğinde karşılıklar artırılarak, azaldığında ise karşılıklar artırılarak karda sert iniş ve düşüşler yumuşatılmaya çalışılır.	

Panel C. Tahakkuk İptallerinin Karın İstikrarlı Gösterilmesi Modeline Eklenmesi

Değişken	Öngörülen İlişki Yönü		Literatürdeki Dayanağı		Öngörülen İlişkiye İlişkin Açıklama	
	DLLA (Bilanço yakl.)	DLLP (Gelir tab. Yakl.)	DLLA (Bilanço yakl.)	DLLP (Gelir tab. Yakl.)	DLLA (Bilanço yakl.)	DLLP (Gelir tab. Yakl.)
DLLA _{t+1} (Bir Sonraki Dönem Beklenen Zarar Karşılıklarının İhtiyari Kısmı)	- (Finansal sektör için henüz yapılmış bir çalışma yoktur)		Dechow ve diğerleri (2012)		Tahakkuk esaslı herhangi bir kar yönetimi uygulaması, kar yönetimini takiben ters dönecektir. Bu beklentinin nedeni ise tahakkuk esaslı muhasebenin gereği olarak tahakkuklarda ortaya çıkabilecek bir sapmanın diğer dönemde tersine dönerek normalleşmesi durumudur.	
DLLP _{t+1} (Bir Sonraki Dönem Beklenen Zarar Karşılıkları Giderlerinin İhtiyari Kısmı)		- (Finansal sektör için henüz yapılmış bir çalışma yoktur)	Dechow ve diğerleri (2012)		Tahakkuk esaslı herhangi bir kar yönetimi uygulaması, kar yönetimini takiben ters dönecektir. Bu beklentinin nedeni ise tahakkuk esaslı muhasebenin gereği olarak tahakkuklarda ortaya çıkabilecek bir sapmanın diğer dönemde tersine dönerek normalleşmesi durumudur.	

4. Bulgular

Çalışma kapsamında yapılan analizlerde kullanılan değişkenlere ilişkin özet tanımlayıcı istatistik bilgileri Tablo 3 Panel A.'da verilmiştir. Değişkenler arasındaki korelasyonlar ise Tablo 3 Panel B'de raporlanmıştır.

Panel A'da yer alan değişkenlerin ortalama değerleri incelendiğinde beklenen zarar karşılıklarının (loan loss allowance) büyüklük olarak vergi ve karşılık öncesi kar değerinin yaklaşık %50'si (0,4886) ve beklenen zarar karşılıkları giderlerinin ise vergi ve karşılık öncesi kar değerinin %15'i kadar olduğu gözlemlenmektedir. Dolayısıyla bilanço ve gelir tablosunda yer alan her iki karşılık tutarının da net kar ile kıyaslandığında önemli boyutta olduğu söylenebilir. Karşılıklar ile toplam varlıklar arasındaki ilişkiye bakıldığında ise beklenen zarar karşılıkları ortalama toplam varlıkların %1,66'sı iken beklenen zarar karşılıkları giderleri ise toplam ortalama aktif büyüklüğünün %0,55'i kadardır.

Tablo 3 Panel B'de ise değişkenler arası ilişkileri gösteren Pearson korelasyon analizi değerleri raporlanmıştır. Pearson korelasyon değerlerine göre beklenen zarar karşılıkları ile vergi ve karşılık öncesi kar arasında %1

istatistiksel anlamlılık düzeyinde pozitif bir korelasyon (0,23) bulunmaktadır. Benzer şekilde beklenen zarar karşılıkları giderleri hesabı ile vergi ve karşılık öncesi kar arasında da %1 istatistiksel anlamlılık düzeyinde pozitif korelasyon (0,47) gözlemlenmiştir. Bu bulgu, yapılacak regresyon analizleri öncesinde kar yönetimi yapılmış olabileceği savını destekler niteliktedir.

Standart sapma değerlerine bakıldığında ise vergi ve karşılık öncesi kar değişkeni diğer değişkenlere göre çok yüksek olan standart sapma değeri ile (79,8) göze çarpmaktadır. Bu durumun uç değerlerden kaynaklandığı düşünüldüğünde (Hawkins, 1980) %1 penceresinde (winsorized at %1 level) vergi ve karşılık öncesi kar değişkeni verisindeki uç değerler temizlenerek yeniden analiz yapılmıştır (Leventis ve diğerleri, 2011). Uç değerler temizlendikten sonra vergi ve karşılık öncesi kar değişkeninin ortalama değeri 5.28'ten 2.19'a ve standart sapma değeri ise 79'dan 3.26'ya düşmüştür. Verinin bu haliyle yapılan analiz sonuçlarında ise bir değişiklik gözlemlenmemiştir⁶.

Verilerin panel regresyon yöntemi ile analiz edilmeden önce durağan özellik göstermeleri (Gujarati, 2003) gerekmektedir. Bu kapsamda analizlerde kullanılan değişkenlerin Levin ve diğerleri (2002) tarafından geliştirilen panel birim kök testine göre veriler durağan özellik göstermektedir.

İhtiyari tahakkukların tahmin edildiği Model1 ve Model2'ye ait analiz sonuçları Tablo 4'te verilmiştir. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde kurulan her iki modelin de %1 istatistiksel anlamlılık düzeyinde anlamlı olduğunu söylemek mümkündür. Sonuçlar bütün olarak değerlendirildiğinde beklenen zarar karşılıklarının bahsi geçen ihtiyari olmayan tahakkuk bileşenleri (takipteki krediler, toplam krediler, aktiften silinen krediler) ile açıklanabilirliği ($R^2=0.89$) gelir tablosunda yer alan beklenen zarar karşılıklarının bu değişkenler aracılığıyla açıklanabilirliğinden ($R^2=0.20$) daha yüksek seviyededir. Bu sonuç bilanço yaklaşımını savunan ve beklenen zarar karşılıkları hesabının kredi kalitesinin tespitinde kullanılan bu değişkenlerce daha iyi açıklandığını raporlayan çalışmalar ile de uyumludur (İftekhari Hasan & Wall, 2004).

Bağımlı değişkenin "beklenen zarar karşılıkları" olduğu ve bilanço yaklaşımını temsil eden Model1'in sonuçları değerlendirildiğinde bu değişkeni en iyi açıklayan değişkenin takipteki krediler (p değeri: 0.00, model katsayısı: 0.87) olduğu görülmektedir. Elde edilen bu sonuç takipteki kredilerin karşılıkları en iyi temsil eden araç olduğunu raporlayan literatürle de uyumludur. Beklenen zarar karşılıkları giderlerinin bağımlı değişken olduğu Model2'ye bakıldığında ise karşılıkların gelir tablosundaki ifadesi olan bu hesabın bağımsız değişkenlerce %20'lik bir kısmının açıklandığı söylenebilir. Bu açıdan bakıldığında özellikle tek aşamalı modellerde tahakkukların ihtiyari olmayan kısmının bu değişkenlerle tahmin edildiği ve bu şekilde kar yönetimi tespitinin yapıldığı düşünülecek olursa, bu değişkenlerce daha iyi açıklanan beklenen zarar karşılıklarının gelir tablosu yaklaşımına alternatif olarak kullanılabilmesi söylenebilir.

Tablo 3. Tanımlayıcı İstatistikler

Panel A: Değişkenlere Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	Ortalama	Ortanca	Maksimum	Minimum	Standard Sapma
BLLA	2,25	1,37	176,5	-1,15	4,39
CHLOANS	0,13	0,04	501,4	-0,85	4,86
EBTP	5,28	1,36	6438,0	-29,84	79,80
LCO	0,27	0,00	184,2	-20,47	2,46
LLA	2,58	1,49	967,5	-1,70	10,43
LLP	0,82	0,36	192,6	-30,87	3,23
LOANS	0,74	0,68	502,2	2.05E	4,86
NPL	3,26	1,69	911,2	0.0	10,12
UNEMPLOYMENT	0,017	-0,01	0.65	-0,57	0,14
GDPGROWTH	0,022	0,02	0.15	-0,85	0,03
LOGASSETS	4,39	4,31	8,38	1,49	1,06
ASSETGROWTH	0,21	0,07	661,0	-0,99	6,49
Gözlem Sayısı	10793				

⁶ Analizlerin sağlamlılık kontrolü (robustness checks) ile ilgili detaylı bilgiler ilgili kısımda raporlanmıştır.

*Toplam Varlıklara ilişkin değişkenler ve Makroekonomik değişkenler hariç olmak üzere analizlerde yer alan tüm değişkenler dönem başı toplam varlıklar değişkeni ile deflate edilmiştir.

Değişkenler: BLLA: Dönem Başı Beklenen Zarar Karşılıkları, CHLOANS: Toplam Kredilerdeki değişim, EBTP: Vergi ve Karşılık Öncesi Kar, LCO: Aktiften Silinen Krediler, LLA: Beklenen Zarar Karşılıkları, LLP: Beklenen Zarar Karşılıkları Giderleri, LOANS: Toplam Krediler, NPL: Takipteki Krediler, UNEMPLOYMENT: İşsizlik Değişim Oranı, GDPGROWTH: Gayrisafi Milli Hasıla Değişim Oranı, LOGASSETS: Toplam Aktifler (Logaritması Alınmış), ASSETGROWTH: Toplam Varlıkların Büyüme Hızı

Panel B. Pearson Korelasyon Tablosu

Değişkenler	KLL_BLLA	KLL_CHLOANS	KLL_EBTP	KLL_LCO	KLL_LLA	KLL_LL	KLL_LOANS	KLL_NPL	ASSETGROWTH	UNEMP.	GDPGROWTH
KLL_BLLA	1										
KLL_CHLOANS	0.0001 0.98	1									
KLL_EBTP	0.0331 0.001***	0.1637 0.00***	1								
KLL_LCO	0.0620 0.00***	0.7185 0.00***	0.3757 0.00***	1							
KLL_LLA	0.3573 0.00***	0.9017 0.00***	0.2333 0.00***	0.6895 0.00***	1						
KLL_LL	0.0906 0.00***	0.3130 0.00***	0.4714 0.00***	0.4208 0.00***	0.4863 0.00***	1					
KLL_LOANS	0.0022 0.8212	0.9992 0.00***	0.1641 0.00***	0.7167 0.00***	0.9021 0.00***	0.3148 0.00***	1				
KLL_NPL	0.3017 0.00***	0.8633 0.00***	0.1968 0.00***	0.6760 0.00***	0.9160 0.00***	0.3826 0.00***	0.8647 0.00***	1			
ASSETGROWTH	0.0021 0.8244	0.9952 0.00***	0.1663 0.00***	0.7111 0.00***	0.8999 0.00***	0.3336 0.00***	0.9943 0.00***	0.8574 0.00***	1		
UNEMP.	-0.0136 0.1568	-0.0085 0.3740	0.0151 0.1157	-0.0207 0.0308**	-0.0016 0.8671	0.0218 0.0233**	-0.0073 0.4438	0.0138 0.1493	-0.0081 0.3973	1	
GDPGROWTH	0.0231 0.016**	0.0120 0.2107	0.0013 0.8861	0.0447 0.00***	0.0026 0.7852	-0.0030 0.7531	0.0077 0.4219	-0.0419 0.00***	0.0114 0.2357	-0.5588 0.00***	1

***, ** ve *, sırasıyla %1, %5 ve %10 düzeyde istatistiksel anlamlılığı ifade etmektedir.

Birinci aşamada tahmin edilen modellerin hata terimlerinin tahakkukların açıklanamayan kısmını diğer bir ifadeyle yöneticilerin karar verme yetkisiyle şekillenen ihtiyari kısmını temsil ettiği varsayımıyla (Beaver & Engel, 1996) ikinci aşamada karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi test edilmiştir. Bu çerçevede kar yönetimi tespitine ilişkin analiz sonuçları Tablo 5'te raporlanmıştır.

Öncelikle bilanço yaklaşımının sonuçlarına bakılacak olursa, tez çalışması kapsamında uluslararası bir örneklemeden oluşan analiz sonuçlarına göre finansal sektörde beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmı ile karın istikrarlı gösterilmesi yönünde kar yönetimi yapıldığını söylemek mümkündür (p:0.00, R²= 0.21). Bu çerçevede beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmı ile vergi ve karşılık öncesi kar arasında bir ilişki olmadığını savunan H_{1D}LLA reddedilerek beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmı ile vergi ve karşılık öncesi kar arasında anlamlı pozitif ilişki saptanmıştır. Dolayısıyla yöneticiler karda artışın olduğu zamanlarda ihtiyari karşılıkları arttırarak ve karın düşük olduğu zamanlarda da karşılıkları azaltarak karın istikrarlı bir çizgide ilerlemesini sağlamaktadırlar. Bu çerçevede karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi desteklenmiştir.

Gelir tablosu yaklaşımı kapsamında elde edilen sonuçlara göre beklenen zarar karşılıkları giderlerinin ihtiyari kısmı karşılıkları ile vergi ve karşılık öncesi kar (LLP) arasında da anlamlı ve pozitif ilişki saptanmış (p:0.00, model katsayısı: 0.07), H_{2D}LLP reddedilmiştir. Örnekleme yer alan bankalarca ihtiyari beklenen zarar karşılıkları ile karın istikrarlı gösterilmesi yönünde kar yönetimi yapıldığını söylemek mümkündür (p:0.00, R²= 0.53). Diğer değişkenlerle ilişkili olarak raporlanan analiz sonuçlarına göre ise toplam aktifler ile LLP arasında anlamlı pozitif ilişki; ancak toplam aktif büyüme hızı ile LLP arasında negatif ilişki raporlanmıştır.

Toplam varlıklar ile LLP arasındaki pozitif ilişki banka büyümesine paralel olarak faaliyet riskleriyle başa çıkabilmek için karşılıkların arttırılabileceği görüşünü desteklerken (A. Beatty & Liao, 2009), aktif büyüme hızı ile LLP arasında gözlemlenen negatif ilişki ise aktiflerde gözlemlenen ilave artışın risk grubu düşük kredilerden oluştuğu varsayımıyla karşılıkların düşürülebileceği (Pérez ve diğerleri, 2008) görüşünü desteklemektedir.

Bilanço ile gelir yaklaşımı kıyaslandığında her iki yaklaşıma göre de ihtiyari kredi karşılıkları ile karın istikrarlı gösterildiği söylenebilir. Ancak model anlamlılığı bakımından gelir tablosu yaklaşımı bilanço yaklaşımının bir adım önünde yer almaktadır. Beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmı aracılığıyla kar yönetimini tespit etmeye çalışan ModeliDLLLA'ya göre kar ile karşılıklar arasında pozitif ilişki olmakla beraber bu ilişki %10 istatistiksel anlamlılık seviyesinde anlamlıdır (p:0.08, model katsayısı:0.04). Diğer taraftan beklenen zarar karşılıkları giderlerinin ihtiyari ile kar arasındaki ilişki %1 istatistiksel anlamlılık düzeyinde anlamlıdır (model katsayısı: 0.07). Kurulan modellerin genel olarak anlamlılık düzeyine bakıldığında ise bilanço yaklaşımına göre kurulan modelin R² değeri 0.21 iken gelir tablosu yaklaşımını yansıtan modelin R²'sinin 0.53 olduğu gözlemlenmiştir. Kar yönetimi tespitinin ihtiyari tahakkuklar aracılığıyla yapıldığı ve ihtiyari tahakkukların tespit edildiği model sonuçları hatırlanacak olursa bilanço yaklaşımının (R²=0.89) gelir tablosundan (R²=0.20) daha anlamlı olduğunu söylemek mümkündür. Diğer taraftan gelir tablosu yaklaşımına göre tahmin edilen modelin değişkenlerce açıklanma gücünün %20 olması, modelde dışlanmış değişken yanlılığı sorunu olabileceği şeklinde de yorumlanabilir (Dechow ve diğerleri, 2012), dolayısıyla modelin açıklanamayan %80'lik kısmının hata terimi (model çerçevesinde ihtiyari LLP) olarak yorumlanması doğru bir yaklaşım olmayabilir. Bu kapsamda kar yönetimi tespitinde beklenen zarar karşılıkları giderleri hesabının kullanılması durumunda bu hesabı etkileyebilecek değişkenlerin (ihtiyari olmayan kısmın tespiti) daha iyi kurgulanması gerekmektedir (Beaver & Engel, 1996; İftekhar Hasan & Wall, 2004; Stinson, 1994).

Tablo 4. İhtiyari Tahakkukların Tespitine Ait Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	Model1 Bağımlı Değişken: LLa _t		Model2 Bağımlı Değişken: LLP _t	
	Olasılık Değeri (t değeri)	Model Katsayısı	Olasılık Değeri (t değeri)	Model Katsayısı
Sabit Katsayı	0.00***	-1.20	0.00***	0.92
BLLA	0.01**	0.20	0.00***	-0.04
Loans	0.018**	0.28	0.00***	0.86
LCO	0.0015***	0.55	0.00***	0.24
DLCO	0.07*	0.21	0.01***	0.16
NPL	0.00***	0.87	0.00***	0.07
DNPL	0.00***	3.74	0.00***	0.30
Kullanılan Panel Regresyon Yöntemi	Rassal Etkiler Modeli (Kesit rassal)		Rassal Etkiler Modeli (Kesit rassal)	
Düzeltilmiş R ² Değeri	0.89		0.20	
N	10793			

Tablo 1. Kar Yönetimi Tespitine Ait Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	Model1 _{DLLA} Bağımlı Değişken: $DLLA_t$		Model2 _{DLLP} Bağımlı Değişken: $DLLP_t$	
	Olasılık Değeri (t değeri)	Model Katsayısı	Olasılık Değeri (t değeri)	Model Katsayısı
Sabit Katsayı	0.004***	-0.17	0.02**	-3.40
Size _t	0.002***	0.29	0.03**	0.72
Growth _t	0.26	0.05	0.00***	-0.14
GDP _t	0.31	2.83	0.1*	-0.22
Unemployment _t	0.97	0.014	0.31	0.28
LLP _{t-1}	0.004***	-0.17	0.39	-0.10
ALL _{t-1}	0.02**	0.018	----	----
EBTP _t	0.08*	0.04	0.00***	0.07
Kullanılan Panel Regresyon Yöntemi	Rassal Etkiler Modeli (Kesit rassal)		Sabit Etkiler Modeli (Kesit rassal)	
Düzeltilmiş R ² Değeri	0.21		0.53	
N	9641			

***, ** ve *; sırasıyla %1, %5 ve %10 düzeyde istatistiksel anlamlılığı ifade etmektedir.

Değişkenler: LLA: Beklenen Zarar Karşılıkları, LLP: Beklenen Zarar Karşılıkları Giderleri, BLLA: Dönem Başı Beklenen Zarar Karşılıkları, LCO: Aktiften Silinen Krediler, LOANS: Toplam Krediler, NPL: Takipteki Krediler, DLLA: Beklenen Zarar Karşılıklarının İhtiyari Kısmı (Model1'in hata terimi), DLLP: Beklenen Zarar Karşılıkları Giderlerinin İhtiyari Kısmı (Model2'nin hata terimi), Size: Toplam Varlıklar, Growth: Toplam Varlıklar Büyüme Hızı, GDP: Gayrisafi Milli Hasıla Büyüme Hızı, UNEMPLOYMENT: İşsizlik Oranı Büyüme Hızı, LLP_{t-1}: Önceki Döneme ait Beklenen Zarar Karşılıkları, ALL_{t-1}: Önceki Döneme ait Beklenen Zarar Karşılıkları, EBTP: Vergi ve Karşılık Öncesi Kar

Tahakkuk iptallerinin kar yönetimi tespiti modellerine dahil edilmesi ile elde edilen sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir. Tablo 6'da yer alan sonuçlara göre beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmı hemen izleyen dönemde (t+1) değil ancak iki dönem sonrasında (t+2) iptal edilmektedir. Elde edilen sonuçlara göre cari dönem beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmı ile bir dönem sonraki beklenen zarar karşılıkları arasında %16 ilişki gözlemlenirken, karşılaştırmanın iki dönem sonrası için yapılmasında beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmı ile cari dönem karşılıkları arasındaki ilişki %3 oranına düşmektedir. Bu açıdan ele alındığında yaklaşık %80 oranında bir ihtiyari tahakkuk iptali söz konusudur. Diğer taraftan t+2 dönemindeki tahakkuk iptaliyle kar yönetimi ortadan kalkmıştır (p:0.00, model katsayısı: -0.01). Model anlamlılığı ise %21'den %48'e çıkmıştır. Elde edilen bu sonuçlar tahakkuk iptallerinin kar yönetimi tespitinde dikkate alınması gerektiğini savunan ve bu savı bulgularıyla destekleyen Dechow ve diğerleri (2012)'un çalışmasıyla uyumludur. Buna ilaveten tahakkuk iptalinin tahakkuku takiben ikinci dönemde gerçekleşmesi de Allen ve diğerleri (2013) tarafından elde edilen bulgularla benzerlik göstermektedir.

Gelir tablosu yaklaşımı ile kurgulanan diğer model sonuçlarına göre ise ihtiyari beklenen zarar karşılıkları hemen izleyen dönemde iptal edilmektedir (p:0.00, model katsayısı: -0.07). Bu sonuç Dechow ve diğerleri (2012) tarafından elde edilen çalışma sonuçlarıyla uyumludur. Diğer taraftan, modele tahakkuk iptalinin eklenmesinden sonra da kar yönetimi devam etmekle birlikte kar ile beklenen zarar karşılıkları giderlerinin ihtiyari kısmı arasındaki ilişki zayıflamıştır (p:0.00, model katsayısı: 0.06). Model anlamlılığı ise %53'ten %56'ya yükselmiştir.

Sonuçlar toplu olarak değerlendirildiğinde tahakkuk esaslı muhasebenin gereği olarak tahakkuklarda ortaya çıkabilecek bir sapmanın diğer dönemde tersine dönerek normalleşeceği varsayımı desteklenmekle beraber, tahakkuk iptallerini mevcut modellere eklemek özellikle bilanço yaklaşımı ile kurulan kar yönetimi tespit modelinin anlamlılığını daha yüksek bir seviyeye (%21'den, %48'e) taşımıştır. Ayrıca bilanço yaklaşımını yansıtan ve beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmı aracılığı ile karın istikrarlı gösterilmesi hipotezinin test edildiği modelde, tahakkuk iptallerinin gerçekleştiği dönemde (t+2) kar yönetiminin de ortadan kalkması bu hesabın karın istikrarlı gösterilmesi faaliyetinde kullanıldığı bulgusunu daha da güçlendirmektedir.

Tablo 6. Tahakkuk İptallerinin Kar Yönetimi Tespit Modellerine Eklenmesi Sonucu Elde Edilen Sonuçlar

Değişkenler	Model1 ^{DLLAR} Bağımlı Değişken: DLLA _t (1 gecikme)		Model1 ^{DLLAR} Bağımlı Değişken: DLLA _t (2 gecikme)		Model2 ^{DLLPR} Bağımlı Değişken: DLLP _t (1 gecikme)		DEĞİŞKENLER
	Olasılık Değeri (t değeri)	Model Katsayısı	Olasılık Değeri (t değeri)	Model Katsayısı	Olasılık Değeri (t değeri)	Model Katsayısı	
Sabit Katsayı	0.002***	-3.16	0.24	0.77	0.00***	-4.12	DLLA _t : Beklenen Zarar Karşılıklarının İhtiyari Kısmı (Model1'in hata terimi) DLLP _t : Beklenen Zarar Karşılıkları Giderlerinin İhtiyari Kısmı (Model2'nin hata terimi) Size: Toplam Varlıklar Growth: Toplam Varlıklar Büyüme Hızı GDP: Gayrisafi Milli Hasıla Büyüme Hızı UNEMPLOYMENT: İşsizlik Oranı Büyüme Hızı LLP _{t-1} : Önceki Döneme ait Beklenen Zarar Karşılıkları Giderleri ALL _{t-1} : Önceki Döneme ait Beklenen Zarar Karşılıkları DLLA _{t+1} : Bir Sonraki Dönem Beklenen Zarar Karşılıklarının İhtiyari Kısmı DLLP _{t+1} : Bir Sonraki Dönem Beklenen Zarar Karşılıkları Giderlerinin İhtiyari Kısmı EBTP _t : Vergi ve Karşılık Öncesi Kar
Size _t	0.003***	0.67	0.27	-0.16	0.00***	0.87	
Growth _t	0.77	0.07	0.00***	0.14	0.00***	-0.14	
GDP _t	0.97	-0.04	0.85	-0.28	0.63	-0.72	
Unemployment _t	0.63	-0.21	0.67	0.13	0.79	0.13	
LLP _{t-1}	0.08*	-0.16	0.43	-0.05	0.003***	-0.03	
ALL _{t-1}	0.06*	0.02	0.30	0.01	----	----	
EBTP _t	0.00***	0.06	0.00***	-0.01	0.00***	0.06	
DLLA _{t+1}	0.09*	0.16	----	----	----	----	
DLLA _{t+2}			0.005***	0.03	----	----	
DLLP _{t+1}					0.00***	-0.07	
Kullanılan Panel Regresyon Yöntemi	Sabit Etkiler Modeli (Kesit sabit)		Sabit Etkiler Modeli (Kesit sabit)		Sabit Etkiler Modeli (Kesit, zaman sabit)		
Düzeltilmiş R ² Değeri	0.56		0.48		0.56		

***, ** ve *; sırasıyla %1, %5 ve %10 düzeyde istatistiksel anlamlılığı ifade etmektedir.

5. Doğrulayıcı Ek Analizler (Robustness Check)

Öncelikle tanımlayıcı istatistikler bölümünde de bahsedildiği gibi vergi ve karşılık öncesi kar değişkeni yüksek standart sapma değeri ile (79,8) göze çarpmaktadır. Bu durumun veri setinde yer alan uç değerlerden kaynaklandığı varsayımıyla veri setinin alt ve üst kuyruklarında yer alan %1'lik bölümler analizden çıkarılarak karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi yeniden test edilmiştir (Kanagaretnam ve diğerleri, 2003; Kilic ve diğerleri 2012; Leventis ve diğerleri, 2011). Uç değerlerden arındırılmış veri setiyle yapılan analizler temel analizleri doğrulamaktadır. Diğer analizlerden farklı olarak verinin düzeltilmesinin ardından makroekonomik değişkenler beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmının kullanıldığı model için anlamlı hale gelmiştir. Bu kapsamda gayrisafi milli hasıla ile beklenen zarar karşılıkları arasında gözlemlenen anlamlı negatif (model katsayısı: -2.3) ilişki karşılıkların konjonktür ile aynı yönde hareket ettiği önermesini desteklemektedir. Buna göre genel ekonomik durum düzelince banka yöneticileri risklerin azaldığını düşünerek ayrılan kredi karşılıklarını azaltmaktadırlar. Tahakkuk iptallerinin modele eklenmesiyle elde edilen sonuçlara göre ise diğer sonuçlardan farklı olarak beklenen zarar karşılıklarında hemen bir dönem sonra tahakkuk iptali gözlemlenmiştir (p:0.00, model katsayısı: -0.05).

Çalışma kapsamında veride görülebilecek değişen varyans (heteroscedasticity) ve banka büyüklük farklılıklarının analiz sonuçlarını yanlış yönlendirmemesi açısından veriler dönembası toplam aktifler ile deflate edilmiştir. Ancak kar yönetimi çalışmaları incelendiğinde deflate etme işlemini toplam krediler ile yapan çalışmalara da rastlamak mümkündür. (A. Beatty & Liao, 2014; Bouvatier & Lepetit, 2008; E.-J. Kim, 2013; Leventis ve diğerleri, 2011; Liu & Ryan, 2006). Bu noktadan hareketle analiz kapsamında incelenen

değişkenler dönembaşı toplam krediler ile de deflate edilerek karın istikrarlı gösterilmesi hipotezi test edilmiştir. Elde edilen sonuçlar anlamlılık bakımından farklılaşmamıştır.

Doğrulayıcı analizler kapsamında yapılan bir diğer test ise örnekleme sadece ticari bankaları dahil ederek ilgili kar yönetim testlerini yapmak olmuştur. Bankacılık sektörü kar yönetim uygulamalarına ilişkin literatür incelendiğinde bankacılık sektörünü bütün olarak inceleyen çalışmalar olduğu gibi, sadece yatırım bankaları ya da ticari bankalar üzerine analiz yapan çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışma kapsamında incelenen veri setinde ise bankacılık sektörü bütün olarak analiz edilmiştir (ticari bankalar, yatırım bankaları, kalkınma bankaları, vb.). Ancak yapılan analizlerde veride yer alan heterojen yapıyı dikkate alan panel veri teknikleri kullanılarak, bu durumun analiz sonuçlarını olumsuz yönde etkilemeyeceği öngörülmüştür. Tahminlerle uyumlu olarak sonuçlar değişmemiştir.

Son doğrulayıcı ek analiz ise bazı ülke etkilerini ayırtırmaya yöneliktir. Bankacılık sektörü kar yönetimi literatürü incelendiğinde uluslararası örnekleme dayalı çalışmalar olduğu gibi tek ülke üzerine yoğunlaşan çalışmalara da rastlanılmaktadır. Tek ülke üzerine yapılan çalışmaların çok büyük bir kısmı ABD bankaları olmakla beraber özellikle İspanya, Japonya ve Kanada örnekleme üzerine yoğunlaşan çalışmalar da literatürün önemli bir bölümünü oluşturmaktadır (Agarwal ve diğerleri, 2007; Anandarajan ve diğerleri, 2005; Blasco & Pelegrin, 2006; Domenico Curcio & Hasan, 2015; Iftekhar Hasan & Wall, 2004; Iniguez & Poveda, 2004; Kwak ve diğerleri, 2009; Pastor-LLorca & Poveda, 2005; Pérez ve diğerleri, 2008; Shrieves & Dahl, 2003). İspanya'da faaliyet gösteren bankaların beklenen zarar karşılıkları hakkında kullanabilecekleri karar verme yetkileri oldukça sınırlı iken (Anandarajan ve diğerleri, 2005), Japonya bankalarına karşılık ayırma konusunda tanınan yüksek boyuttaki esneklikler kar yönetimi uygulamalarının normalleştirilmesine neden olmuştur (Agarwal ve diğerleri, 2007; Hoshi & Kashyap, 2000; Shrieves & Dahl, 2003). İspanya ve Japonya örneklemeden çıkarılmıştır; ancak sonuçlar değişmemiştir.

6. Sonuç ve Tartışma

Muhasebe bilgisinin piyasaya aktarılması sürecinde finansal tablolarda raporlanan "kar" tutarının işletmelerin faaliyetlerinin süreğenliğinde ve ekonomik çevresinde yer alan aktörlerle ilişkilerinde hayati bir öneme sahip olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Nitekim muhasebe bilgisinin taşınması gereken özellikler uluslararası finansal raporlama standartları kurulu tarafından da düzenlenerek "güvenilirlik" ile "ihtiyaca uygunluk" birincil seviye niteliksel özellikler olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda ihtiyaca uygunluk muhasebe bilgisinin karar alma sürecindeki önemini vurgularken, bilginin güvenilirliği ise muhasebe bilgisinin tarafsız, doğrulanabilir ve dürüst bir şekilde sunulmasına dikkat çekmektedir. Tam da bu noktada kar yönetimi uygulamaları muhasebe bilgisinin güvenilirliğini olumsuz yönde etkileme potansiyeline sahip bir olgu olarak ele alınmaktadır.

Yapılan çalışmada özelleşmiş bir kar yönetimi uygulaması olan "karın istikrarlı gösterilmesi" muhasebeleştirme manipülasyonu ele alınmaktadır. Karın istikrarlı gösterilmesinin tespitinde bankacılık literatürü ile uyumlu olarak beklenen zarar karşılıkları istikrar aracı olarak seçilmiş ve bu değişkenin kar ile arasındaki ilişki analiz edilerek kar yönetimi yapıp yapılmadığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ancak bu alanda yapılan çoğu çalışmadan farklı olarak bu tez çalışması kapsamında beklenen zarar karşılıklarının hem bilançodaki (beklenen zarar karşılıkları) hem gelir tablosundaki yansımaları (beklenen zarar karşılıkları giderleri) ele alınmıştır. Bu şekilde, elde edilen sonuçların birbiriyle karşılaştırılma imkanı doğmuş ve beklenen zarar karşılıklarının kar yönetimi tespitindeki yeri bilanço ve gelir tablosu yaklaşımı açısından ayrı ayrı analiz edilebilmiştir. Ayrıca karın istikrarlı gösterilmesi iki aşamalı model yaklaşımı ile ele alınmış, ilk aşamada tahakkukların ihtiyari kısmı ayrıştırılmış, ikinci aşamada ise yönetimin takdir yetkisi ile şekillenen ihtiyari tahakkuklar ile kar arasındaki ilişkiden yola çıkılarak kar yönetimi yapıp yapılmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmanın mevcut literatürü geliştirme açısından en önemli katkısı ise kar yönetimi tespiti kapsamında tahakkuk iptallerini de dikkate alan yeni bir modeli finansal sektör üzerinde test etmesidir.

2000-2013 dönemlerini kapsayan ve 28 ülkeye ait 10.793 banka-yılı veriden oluşan veri seti panel regresyon analizi ile analiz edilmiştir. Bu çerçevede kar yönetimi analizi yapılmadan beklenen zarar karşılıkları (bilanço yaklaşımı) ve beklenen zarar karşılıkları giderleri (gelir tablosu yaklaşımı) tahmin edilerek bu tahakkuklar ihtiyari kısımlarına ayrıştırılmıştır. Beklenen zarar karşılıklarının tahmin edildiği modelin açıklama gücünün ($R^2= 0.89$) beklenen zarar karşılıkları giderlerinin tahmin edildiği modelden ($R^2= 0.20$) daha yüksek olması bilanço yaklaşımını savunan çalışmaları (Beaver & Engel, 1996; Iftekhar Hasan & Wall, 2004)

desteklemektedir. Elde edilen sonuçlara göre örneklem kapsamında incelenen ülke bankaları gerek beklenen zarar karşılıkları gerek beklenen zarar karşılıkları giderleri ile karın istikrarlı göstermektedirler. Dolayısıyla karın istikrarlı gösterilmesi hipotezini destekler bir şekilde bankalar karın yüksek olduğu zamanlarda daha yüksek, karın düşük olduğu dönemlerde ise daha düşük karşılık ayırarak karda zamanlar arası gözlemlenebilecek dalgalanmaları azaltmaktadırlar. Bilanço ve gelir tablosu yaklaşımı kapsamında elde edilen sonuçlar birbiriyle kıyaslandığında ise beklenen zarar karşılıkları giderleri ile kurulan modelin beklenen zarar karşılıkları ile kurulan modele göre açıklayıcılığının daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Tahakkuk iptallerinin mevcut kar yönetimi tespit modellerine eklenmesiyle kurulan yeni modeller kapsamında elde edilen sonuçlar ise beklenen zarar karşılıkları ile beklenen zarar karşılıkları giderleri açısından birbirinden farklılaşmıştır. Buna göre, beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmı hemen izleyen dönemde (t+1) değil ancak iki dönem sonrasında (t+2) iptal edilmektedir. Elde edilen sonuçlara göre cari dönem beklenen zarar karşılıklarının ihtiyari kısmı ile bir dönem sonraki değeri arasında %16 oranındaki ilişki, iki dönem sonraki değeri ile cari dönem karşılıkları arasında %3 olarak gözlemlenmiştir. Dolayısıyla yaklaşık %80 oranında bir ihtiyari tahakkuk iptali söz konusudur. Ayrıca t+2 dönemine ait tahakkuk iptalinin modele eklenmesiyle kar yönetimi de ortadan kalkmıştır (p:0.00, model katsayısı: -0.01). Tahakkuk iptallerinin modele eklenmesi ise istatistiksel açıdan modele olumlu katkıda bulunmuştur. Buna göre tahakkuk iptallerinin olmadığı temel modelde beklenen zarar karşılıkları ile döneme ait vergi ve karşılık öncesi kar arasında %10 düzeyinde anlamlı olan ilişki (p:0.08, model katsayısı:0.04, R2: 0.21) tahakkuk iptallerinin modele dahil edilmesiyle %1 istatistiksel düzeyde (p:0.00, model katsayısı:0.06, R2: 0.56) anlamlılık kazanmıştır. Diğer taraftan, %80 seviyesinde tahakkuk iptalinin gerçekleştiği “t+2” döneminde ise kar yönetimi ortadan kalkmış ve modelin açıklayıcı gücü de temel modelle kıyaslandığında %48’e yükselmiştir. Dolayısıyla bilanço yaklaşımı ile ele alındığında tahakkuk iptallerinin dikkate alınması kar yönetimi tespit modellerine olumlu ve anlamlı katkıda bulunmuştur. Tahakkuk iptallerinin karın istikrarlı gösterilmesinin tespitinde model üzerindeki iyileştirici etkisi ise bilanço yaklaşımını yansıtan ve beklenen zarar karşılıkları ile kurulan modellerde daha belirgindir.

Tahakkuk iptalleri bilginiz dahilinde ilk defa bu çalışmada finansal sektör bazında kar yönetimi tespitinde ele alınmıştır. Bu açıdan bakıldığında elde edilen bulgular finansal sektör bazında herhangi bir çalışma ile karşılaştırılamamıştır; ancak sonuçlar genel hatları ile ele alındığında tahakkuk iptallerinin kar yönetimi tespitindeki yerinin reel sektör için yapılan çalışmalarla uyumlu olduğu söylenebilir (Allen ve diğerleri, 2013; Baber ve diğerleri, 2011; Dechow ve diğerleri, 2012; Fedyk ve diğerleri, 2013).

Sonuçlar değerlendirilirken çalışmanın sınırlılıkları da dikkate alınmalıdır. Çalışmanın veri seti oluşturulurken uluslararası çerçevede 28 ülke analiz edilmiş; ancak ABD’de faaliyet gösteren finansal sektör şirketleri veri içindeki ezici çoğunluğundan dolayı analiz dışı bırakılmıştır. Bu kapsamda ileride yapılacak yeni bir çalışma ABD şirketleri ile bu çalışma kapsamında analiz edilen örneklem karşılaştırılması üzerine yoğunlaşabilir. Benzer şekilde ileride yapılacak yeni bir çalışma, ülke dinamiklerinin daha detaylı bir şekilde dikkate alınmasıyla Türkiye için tasarlanabilir. Diğer taraftan kar yönetimi literatürü incelendiğinde reel sektör üzerine yapılan çalışmalarda modelleme konusunda kalıplaşmış ve geçerliliği büyük ölçüde desteklenmiş modeller olmakla beraber, finansal sektörde hala modelleme ve özellikle ihtiyari tahakkukların belirlenmesi konusunda bir görüş birliği bulunmamaktadır. Bu yüzden ileriki çalışmalarda finansal sektör kar yönetimi tespitinde kullanılan modeller eleştirel bir açıdan ele alınarak model geliştirme konusuna ağırlık verilebilir. Bu açıdan ele alındığında, ihtiyari tahakkukların da kendi içinde bileşenlerine (beklenen zarar karşılıklarının kredi gruplarına göre ayrıştırılması ya da beklenen zarar karşılıkları giderleri içinde yer alan genel karşılıkların ve diğer karşılık gruplarının ayrıştırılması vb.) ayrıştırılarak incelenmesi, tahakkukların ihtiyari kısımlarına ilişkin daha detaylı bilgi edinilmesine ve bu sayede kurulacak yeni modellerle daha sağlam sonuçlar elde edilmesine katkı sağlayabilecektir. Diğer taraftan tahakkuk iptallerinin de geliştirilen diğer modeller çerçevesinde dikkate alınması ve bu modeller üzerinde etkilerinin belirlenmesi de gelecek çalışma önerileri arasında sayılabilir. Ancak, tahakkuk iptalleri model kapsamında incelenirken, tahakkukların muhasebeleştirme süreci gereği zaten iptale dönük bir işleyişleri olduğu ve söz konusu bir iptalin tamamen kar yönetimi motivleriyle ilişkilendirilmesinin doğru olmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Bu çerçevede ileriki çalışmalarda tahakkuk iptallerinin bileşenlerine (faaliyetlere yönelik iptaller, tahmin hataları, vb.) ayrılarak incelenmesi de düşünülebilir.

Kaynakça

- Acar, M. (2017). Türk Finans Sektörünün Kar Yönetimi ve Karların Süreğenliği Üzerinden Kar Kalitesinin İncelenmesi, *Bankacılar Dergisi*, 28(102), 37-62.
- Acar, M., & İpçi, M. O. (2015). Loan Loss Provisions and Income-Smoothing Hypothesis: Experience from Turkish Banking Sector. *Journal of Accounting*, 5(1), 118-135.
- Agarwal, S., Chomsisengphet, S., Liu, C., & Rhee, S. G. (2007). Earnings management behaviors under different economic environments: Evidence from Japanese banks. *International Review of Economics & Finance*, 16(3), 429-443.
- Ahmed, A. S., Takeda, C., & Thomas, S. (1999). Bank loan loss provisions: a reexamination of capital management, earnings management and signaling effects. *Journal of Accounting and Economics*, 28(1), 1-25.
- Ali, A., M Kabir, H., & Syed Abul, B. (2015). Loan Loss Provisioning in OIC Countries: Evidence from Conventional vs. Islamic Banks. *Cell*, 704, 724-6490.
- Allen, E. J., Larson, C. R., & Sloan, R. G. (2013). Accrual reversals, earnings and stock returns. *Journal of Accounting and Economics*, 56(1), 113-129.
- Anandarajan, A., Hasan, I., & Lozano-Vivas, A. (2005). Loan loss provision decisions: an empirical analysis of the Spanish depository institutions. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 14(1), 55-77.
- Anandarajan, A., Hasan, I., & McCarthy, C. (2007). Use of loan loss provisions for capital, earnings management and signalling by Australian banks. *Accounting & Finance*, 47(3), 357-379.
- Baber, W. R., Kang, S.-H., & Li, Y. (2011). Modeling discretionary accrual reversal and the balance sheet as an earnings management constraint. *The Accounting Review*, 86(4), 1189-1212.
- Barth, M. E., Elliott, J. A., & Finn, M. W. (1999). Market rewards associated with patterns of increasing earnings. *Journal of Accounting Research*, 37(2), 387-413.
- Beatty, A., Chamberlain, S. L., & Magliolo, J. (1995). Managing financial reports of commercial banks: The influence of taxes, regulatory capital, and earnings. *Journal of Accounting Research*, 231-261.
- Beatty, A., & Harris, D. G. (1999). The effects of taxes, agency costs and information asymmetry on earnings management: A comparison of public and private firms. *Review of Accounting Studies*, 4(3-4), 299-326.
- Beatty, A., & Liao, S. (2009). Regulatory capital ratios, loan loss provisioning and procyclicality. *Columbus, United States: Ohio State University. Mimeographed document.*
- Beatty, A., & Liao, S. (2014). Financial accounting in the banking industry: A review of the empirical literature. *Journal of Accounting and Economics*, 58(2), 339-383.
- Beatty, A. L., Ke, B., & Petroni, K. R. (2002). Earnings management to avoid earnings declines across publicly and privately held banks. *The Accounting Review*, 77(3), 547-570.
- Beaver, W. H., & Engel, E. E. (1996). Discretionary behavior with respect to allowances for loan losses and the behavior of security prices. *Journal of Accounting and Economics*, 22(1), 177-206.
- Bhat, V. N. (1996). Banks and income smoothing: an empirical analysis. *Applied Financial Economics*, 6(6), 505-510.
- Blasco, N., & Pelegrin, B. (2006). A new methodological approach for detecting income smoothing in small samples: An application to the case of Spanish savings banks. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 21(4), 347-372.
- Bouvatier, V., & Lepetit, L. (2008). Banks' procyclical behavior: Does provisioning matter? *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*, 18(5), 513-526.
- Buckmaster, D. (1992). Income smoothing in accounting and business literature prior to 1954. *The Accounting Historians Journal*, 147-173.
- Bushman, R. M., & Williams, C. D. (2012). Accounting discretion, loan loss provisioning, and discipline of banks' risk-taking. *Journal of Accounting and Economics*, 54(1), 1-18.
- Cavallo, M., & Majnoni, G. (2002). *Do banks provision for bad loans in good times? Empirical evidence and policy implications*: Springer.
- Cheng, Q., Warfield, T., & Ye, M. (2011). Equity Incentives and Earnings Management Evidence from the Banking Industry. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 26(2), 317-349.

- Collins, J. H., Shackelford, D. A., & Wahlen, J. M. (1995). Bank differences in the coordination of regulatory capital, earnings, and taxes. *Journal of Accounting Research*, 263-291.
- Copeland, R. M. (1968). Income smoothing. *Journal of Accounting Research*, 101-116.
- Cotter, A. (1980). *Fool's Profits*: Ayer Publishing.
- Curcio, D., & Hasan, I. (2008). Earnings-and Capital-Management and Signaling: The Use of Loan-Loss Provisions by European Banks. [www.efmaefm.org/0EFMAMEETINGS/EFMA% 20ANNUAL% 20MEETINGS/2009-milan/EFMA2009_0324_fullpaper.pdf](http://www.efmaefm.org/0EFMAMEETINGS/EFMA%20ANNUAL%20MEETINGS/2009-milan/EFMA2009_0324_fullpaper.pdf).
- Curcio, D., & Hasan, I. (2015). Earnings and capital management and signaling: the use of loan-loss provisions by European banks. *The European Journal of Finance*, 21(1), 26-50.
- Cushing, B. E. (1969). An empirical study of changes in accounting policy. *Journal of Accounting Research*, 196-203.
- Dascher, P. E., & Malcom, R. E. (1970). A note on income smoothing in the chemical industry. *Journal of Accounting Research*, 8(2), 253-259.
- De Medeiros, O. R., Dantas, J. A., & Lustosa, P. R. B. (2012). An Extended Model For Estimating Discretionary Loan Loss Provisions in Brazilian Banks. Available at SSRN 2030847.
- Dechow, P. M., Hutton, A. P., Kim, J. H., & Sloan, R. G. (2012). Detecting earnings management: A new approach. *Journal of Accounting Research*, 50(2), 275-334.
- Dechow, P. M., Myers, L. A., & Shakespeare, C. (2010). Fair value accounting and gains from asset securitizations: A convenient earnings management tool with compensation side-benefits. *Journal of Accounting and Economics*, 49(1), 2-25.
- Dechow, P. M., & Skinner, D. J. (2000). Earnings management: Reconciling the views of accounting academics, practitioners, and regulators. *Accounting Horizons*, 14(2), 235-250.
- Dechow, P. M., Sloan, R. G., & Sweeney, A. P. (1995). Detecting earnings management. *Accounting Review*, 193-225.
- DeFond, M. L., & Park, C. W. (1997). Smoothing income in anticipation of future earnings. *Journal of Accounting and Economics*, 23(2), 115-139.
- DeFond, M. L., & Park, C. W. (2001). The reversal of abnormal accruals and the market valuation of earnings surprises. *The Accounting Review*, 76(3), 375-404.
- El Sood, H. A. (2012). Loan loss provisioning and income smoothing in US banks pre and post the financial crisis. *International Review of Financial Analysis*, 25, 64-72.
- Fedyk, T., Singer, Z., & Sougiannis, T. (2013). Does the Accrual Anomaly End When Accruals Reverse? Available at SSRN 1466356.
- Fiechter, P., & Meyer, C. (2010). *Big bath accounting using fair value measurement discretion during the financial crisis*. Paper presented at the Annual Meeting of the AAA.
- Fonseca, A. R., & González, F. (2008). Cross-country determinants of bank income smoothing by managing loan-loss provisions. *Journal of Banking & Finance*, 32(2), 217-228.
- Francis, J., & Smith, M. (2005). A reexamination of the persistence of accruals and cash flows. *Journal of Accounting Research*, 43(3), 413-451.
- Gerakos, J. (2012). Discussion of detecting earnings management: A new approach. *Journal of Accounting Research*, 50(2), 335-347.
- Gordon, M. J., Horwitz, B. N., & Meyers, P. T. (1966). Accounting measurements and normal growth of the firm. *Research in Accounting Measurement*, 221-231.
- Greenawalt, M. B., & Sinkey Jr, J. F. (1988). Bank loan-loss provisions and the income-smoothing hypothesis: an empirical analysis, 1976–1984. *Journal of Financial Services Research*, 1(4), 301-318.
- Greene, W. H. (2003). *Econometric analysis*: Pearson Education India.
- Gujarati, D. N. (2003). *Basic Econometrics*. 4th. New York: McGraw-Hill.
- Hand, J. R. (1989). 1988 Competitive Manuscript Award: Did Firms Undertake Debt-Equity Swaps for an Accounting Paper Profit or True Financial Gain? *Accounting Review*, 587-623.
- Hansen, G. (2015). Managerial Discretion Over Loan Loss Reserves during the Global Financial Crisis. *The International Journal of Business and Finance Research*, 9(1), 51.
- Hasan, I., & Hunter, W. (1999). Income-smoothing in the depository institutions: An empirical investigation. *Advances in Quantitative Analysis of Finance and Accounting*, 7, 1-16.

- Hasan, I., & Wall, L. D. (2004). Determinants of the Loan Loss Allowance: Some Cross-Country Comparisons. *Financial review*, 39(1), 129-152.
- Hawkins, D. M. (1980). *Identification of outliers* (Vol. 11): Springer.
- Healy, P. M., & Wahlen, J. M. (1999). A review of the earnings management literature and its implications for standard setting. *Accounting Horizons*, 13(4), 365-383.
- Hepworth, S. R. (1953). Smoothing periodic income. *The Accounting Review*, 28(1), 32-39.
- Hoshi, T., & Kashyap, A. (2000). The Japanese Banking Crisis: Where did it come from and how will it end? *NBER Macroeconomics Annual 1999, Volume 14* (pp. 129-212): MIT.
- Huizinga, H., & Laeven, L. (2012). Bank valuation and accounting discretion during a financial crisis. *Journal of financial economics*, 106(3), 614-634.
- Imhoff, E. A. (1979). Income smoothing: an analysis of critical issues.
- Iniguez, R., & Poveda, F. (2004). Long-run abnormal returns and income smoothing in the Spanish stock market. *European Accounting Review*, 13(1), 105-130.
- Johnson, F., & Mead, E. (1906). Editorial: Maintenance Expenses and Concealment of Earnings. *Journal of Accountancy*, 1(5), 410-412.
- Kanagaretnam, K., Lim, C. Y., & Lobo, G. J. (2010). Auditor reputation and earnings management: International evidence from the banking industry. *Journal of Banking & Finance*, 34(10), 2318-2327.
- Kanagaretnam, K., Lobo, G. J., & Mathieu, R. (2003). Managerial incentives for income smoothing through bank loan loss provisions. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 20(1), 63-80.
- Kanagaretnam, K., Lobo, G. J., & YANG, D. H. (2004). Joint Tests of Signaling and Income Smoothing through Bank Loan Loss Provisions*. *Contemporary Accounting Research*, 21(4), 843-884.
- Kilic, E., Lobo, G. J., Ranasinghe, T., & Sivaramakrishnan, K. (2012). The impact of SFAS 133 on income smoothing by banks through loan loss provisions. *The Accounting Review*, 88(1), 233-260.
- Kim, E.-J. (2013). Why Do Main Banks Manage Earnings?: Client Firms' Perspective.
- Kim, M.-S., & Kross, W. (1998). The impact of the 1989 change in bank capital standards on loan loss provisions and loan write-offs. *Journal of Accounting and Economics*, 25(1), 69-99.
- Kwak, W., Lee, H.-Y., & Mande, V. (2009). Institutional ownership and income smoothing by Japanese banks through loan loss provisions. *Review of Pacific Basin Financial Markets and Policies*, 12(02), 219-243.
- Laeven, L., & Majnoni, G. (2003). Loan loss provisioning and economic slowdowns: too much, too late? *Journal of financial intermediation*, 12(2), 178-197.
- LaFond, R., Lang, M. H., & Skaife, H. A. (2007). Earnings smoothing, governance and liquidity: International evidence. *Governance and Liquidity: International Evidence (March 2007)*.
- Leuz, C., Nanda, D., & Wysocki, P. D. (2003). Earnings management and investor protection: an international comparison. *Journal of financial economics*, 69(3), 505-527.
- Leventis, S., Dimitropoulos, P. E., & Anandarajan, A. (2011). Loan loss provisions, earnings management and capital management under IFRS: The case of EU commercial banks. *Journal of Financial Services Research*, 40(1-2), 103-122.
- Levin, A., Lin, C.-F., & Chu, C.-S. J. (2002). Unit root tests in panel data: asymptotic and finite-sample properties. *Journal of econometrics*, 108(1), 1-24.
- Liu, C.-C., & Ryan, S. G. (1995). The effect of bank loan portfolio composition on the market reaction to and anticipation of loan loss provisions. *Journal of Accounting Research*, 77-94.
- Liu, C.-C., & Ryan, S. G. (2006). Income smoothing over the business cycle: Changes in banks' coordinated management of provisions for loan losses and loan charge-offs from the pre-1990 bust to the 1990s boom. *The Accounting Review*, 81(2), 421-441.
- Lobo, G. J., & Yang, D.-H. (2001). Bank managers' heterogeneous decisions on discretionary loan loss provisions. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 16(3), 223-250.
- Ma, C. K. (1988). Loan loss reserves and income smoothing: the experience in the US banking industry. *Journal of Business Finance & Accounting*, 15(4), 487-497.
- Maddala, G. (1977). *Econometrics. International Student Edition. McGraw-HillKogakusha, Tokyo.*
- Martinez, A. L., & Castro, M. A. R. (2011). The smoothing hypothesis, stock returns and risk in Brazil. *BAR-Brazilian Administration Review*, 8(1), 1-20.
- McNichols, M. F. (2001). Research design issues in earnings management studies. *Journal of accounting and public policy*, 19(4), 313-345.

- Michelson, S. E., Jordan-Wagner, J., & Wootton, C. W. (1995). A market based analysis of income smoothing. *Journal of Business Finance & Accounting*, 22(8), 1179-1193.
- Moehrle, S. R. (2002). Do firms use restructuring charge reversals to meet earnings targets? *The Accounting Review*, 77(2), 397-413.
- Mulford, C. W., & Comiskey, E. E. (2011). *The financial numbers game: detecting creative accounting practices*: John Wiley & Sons.
- Ng, J., & Roychowdhury, S. (2014). Do loan loss reserves behave like capital? Evidence from recent bank failures. *Review of Accounting Studies*, 19(3), 1234-1279.
- Ozili, P. K. (2015). Loan Loss Provisioning, Income Smoothing, Signaling, Capital Management and Procyclicality: Does IFRS Matter? Empirical Evidence from Nigeria. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6(2), 224-232.
- Pastor-LLorca, M. J., & Poveda, F. (2005). Earnings management and the long-run performance of Spanish initial public offerings. Available at SSRN 880766.
- Paton, W. A. (1932). Accounting Problems of the Depression. *Accounting Review*, 258-267.
- Penalva, F. (1998). Loss reserves and accounting discretion in the property-casualty insurance industry. *University of California at Berkeley Working Paper, January*.
- Pérez, D., Salas-Fumás, V., & Saurina, J. (2008). Earnings and capital management in alternative loan loss provision regulatory regimes. *European Accounting Review*, 17(3), 423-445.
- Petroni, K. R., Ryan, S. G., & Wahlen, J. M. (2000). Discretionary and non-discretionary revisions of loss reserves by property-casualty insurers: Differential implications for future profitability, risk and market value. *Review of Accounting Studies*, 5(2), 95-125.
- Porta, R. L., Lopez-de-Silanes, F., Shleifer, A., & Vishny, R. W. (1996). *Law and finance*. Retrieved from
- Rivard, R. J., Bland, E., & Morris, G. B. H. (2003). Income smoothing behavior of US banks under revised international capital requirements. *International Advances in Economic Research*, 9(4), 288-294.
- Scheiner, J. H. (1981). Income Smoothing: An Analysis in the Banking Industry. *Journal of Bank Research*, 12, 1919-2123.
- Schipper, K. (1989). Commentary on earnings management. *Accounting Horizons*, 3(4), 91-102.
- Scholes, M. S., Wilson, G. P., & Wolfson, M. A. (1990). Tax planning, regulatory capital planning, and financial reporting strategy for commercial banks. *Review of Financial Studies*, 3(4), 625-650.
- Shrieves, R. E., & Dahl, D. (2003). Discretionary accounting and the behavior of Japanese banks under financial duress. *Journal of Banking & Finance*, 27(7), 1219-1243.
- Song, C. J., Thomas, W. B., & Yi, H. (2010). Value relevance of FAS No. 157 fair value hierarchy information and the impact of corporate governance mechanisms. *The Accounting Review*, 85(4), 1375-1410.
- Stinson, C. H. (1994). *The management of provisions and allowances in the savings and loan industry*: UMI.
- Trueman, B., & Titman, S. (1988). An explanation for accounting income smoothing. *Journal of Accounting Research*, 127-139.
- Wahlen, J. M. (1994). The nature of information in commercial bank loan loss disclosures. *Accounting Review*, 455-478.
- Warshaw, H. (1924). Inventory Valuation and the Business Cycle. *Harvard Business Review*, 3(1), 27-34.
- Yeung, M. (2009). *Does the Use of Income Smoothing Lead to a Higher Firm Value Among Public European Companies*: Erasmus University.